

Μέσω της εμπειρίας της ενοριακής ζωής προλαμβάνεται η υποσυνείδητη κυοφορία της επιθετικής συμπεριφοράς

Ορθοδοξία / Κοινωνικά θέματα

Αθανάσιος Κολιοφούτης, Δρ. Θεολογίας - Εκπαιδευτικός

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/29Bvf3n>]

Σήμερα γίνεται αποδεκτό στους κόλπους της επιστήμης ότι ο τρόπος επεξεργασίας των κοινωνικών πληροφοριών από τα παιδιά επηρεάζει σημαντικά τη συμπεριφορά τους [44]. Οι ειδικοί επισημαίνουν ότι ανάμεσα στον τρόπο επεξεργασίας κοινωνικών πληροφοριών και την κοινωνική εμπειρία υπάρχει αμοιβαιότητα. Η κοινωνική εμπειρία παίζει σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της επεξεργασίας κοινωνικών πληροφοριών και το αντίστροφο. Σύμφωνα, λοιπόν, με το Μοντέλο Επεξεργασίας Κοινωνικών Πληροφοριών, η απόδοση εχθρικής πρόθεσης σε πράξεις τρίτων αυξάνει την πιθανότητα ότι κάποιο παιδί θα αντιδράσει με επιθετικό τρόπο[45]. Τα επιθετικά παιδιά έχουν την τάση να εκλαμβάνουν την πρόθεση των ομηλίκων τους ως εχθρική, ακόμα και σε περιπτώσεις που τα κίνητρα τους είναι αμφίσημα[46]. Αυτή η διαδικασία

αναφέρεται ως «Εχθρική απόδοση αιτιότητας[47]».

Σε αντίθεση με τα επιθετικά παιδιά, τα κοινωνικά παιδιά αποδίδουν τις περισσότερες φορές καλοπροαίρετη πρόθεση στις ενέργειες τρίτων[48]. Πολυάριθμα δεδομένα έχουν δείξει ότι η εχθρική απόδοση αιτιότητας αποτελεί το βασικό αίτιο της επιθετικής συμπεριφοράς [49]. Μεταξύ άλλων έχει καταδειχθεί ότι οι επιθετικοί έφηβοι, σε μεγαλύτερη συχνότητα από ότι οι μη επιθετικοί ομήλικοι, έχουν περισσότερες πιθανότητες να αποδώσουν εχθρική πρόθεση σε τρίτους, ειδικά όταν οι περιστάσεις είναι αμφιλεγόμενες [50].

Αν έτσι έχουν τα πράγματα, τότε είναι προφανές πως όσο πιο πολλές και γνήσιες κοινωνικές εμπειρίες βιώνουν τα παιδιά στα πλαίσια της ενοριακής ζωής, τόσο περισσότερο αποθαρρύνονται από την παρερμηνεία των σημάτων που εκπέμπουν τα υπόλοιπα μέλη του κοινωνικού τους περίγυρου και άρα τόσο πιο δεκτικά καθίστανται στην απόδοση καλοπροαίρετης προαίρεσης στις ενέργειες τους. Μ' αυτόν τον τρόπο καταστέλλεται και ταυτόχρονα προλαμβάνεται με έναν σαφή, αμετάκλητο και σχεδόν αυτόματο τρόπο η υποσυνείδητη κυοφορία της επιθετικής συμπεριφοράς, που μόλις βρει πρόσφορες συνθήκες είναι σχεδόν βέβαιο πως θα εκδηλωθεί.

Για όλους αυτούς τους λόγους ο ποιμένας οφείλει να εντείνει τις προσπάθειες του για να πείσει τους γονείς να εμπιστευτούν τα παιδιά τους στην αγκαλιά του κατηχητικού σχολείου της ενορίας τους. Όταν λοιπόν, κατά την έναρξη του κατηχητικού έτους, απευθύνεται στους γονείς με το παραπάνω αίτημα, οφείλει να μην επικαλείται «ρηχά» επιχειρήματα, προκειμένου να τους πείσει, αλλά να

συναρτά την παραπάνω χριστιανοπαιδαγωγική αναγκαιότητα με τη ραγδαία εξάπλωση φαινομένων, όπως αυτού του σχολικού εκφοβισμού.

[Συνεχίζεται]

[44] Dodge, K.A., Bates, J., & Pettit, G., «Mechanisms in the Cycle of Violence», *Science* 250, 1990, σσ. 1678 - 1683. Βλ. σχ. Βλάχου Μ., όπ. παρ. σ. 66.

[45] Με την έννοια ότι η επιθετικότητα λειτουργεί ως μηχανισμός άμυνας ενάντια σε μια ενέργεια που εκλαμβάνεται ως απειλή: Crick, N.R., & Dodge, K.A. , «A Review and Reformulation of Social Information- Processing Mechanisms in Children's Social Adjustment», *Psychological Bulletin* 115, 1, 1994, σσ. 74-101.

[46] Dodge, K.A. , «Social Cognition and Children's Aggressive Behavior», *Child Development*, 51, 1980, σσ. 162-170. Βλ. σχ. Guerra, N.G., & Slaby, R.G., Evaluative Factors in Social Problem Solving by Aggressive Boys, *Journal of Abnormal Child Psychology* 17, σσ. 277-289.

[47] Hostile Attribution Bias: Nasby, W., Hayden, B., & DePaulo, B. M., «Attributional bias among Aggressive Boys to interpret Unambiguous Social Stimuli and Displays of Hostility», *Journal of Abnormal Psychology* 89, 1979, σσ. 459-468.

[48] Benign Attributional Bias: Nelson, D.A., & Crick, N.R. , «Rose-colored Glasses: examining the Social Information - Processing of Prosocial Young Adolescents», *The Journal of Early Adolescence*, 19, 1999, σσ. 17-38.

[49] Crick, N. R., & Zahn-Waxler, C. , «The Development of Psychopathology in Females and Males: Current Progress and Future Challenges», *Development and Psychopathology*, 15, 2003, σσ. 719- 742. Βλ. σχ. Dodge, K.A., & Somberg, D.R., «How Hostile Attributional biases Among Aggressive Boys are exacerbated under Conditions of Threats to the Self», *Child Development* 58, 1987, σσ. 213-224 και Orobio de Castro, B., Veerman, J.W., Koops, W., Bosch, J.D., & Monshouwer, H.J., «Hostile Attribution of Intent and Aggressive Behavior: A Meta-Analysis», *Child Development* 73, 2002, σσ. 916-934.

[50] Bickett, L.R., Milich, R., & Brown, R.T., «Attributional Styles of Aggressive Boys and their Mothers», *Journal of Abnormal Child Psychology* 24, 1996, σσ. 457-472.

<http://bitly.com/29ZnCQA>